

A dark, high-contrast photograph of two men in a physical confrontation. The man on the left is in a defensive stance, while the man on the right is holding a knife and appears to be attacking. The background is a solid dark grey.

PHÒNG VỆ CHÍNH ĐÁNG LIỆU CÓ PHẢI CHỊU TRÁCH NHIỆM HÌNH SỰ ?

MỘT BẢN ÁN CÓ THẬT TẠI **THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

BẢN ÁN SỐ 91/2019/HSST · TAND TP.HCM · 28/3/2019

Anh L điều khiển xe đầu kéo dừng đèn đỏ thì bị anh H - người không quen biết, bất ngờ dùng dao xông lên cabin, đâm một nhát vào đầu anh L. Trong lúc giằng co, anh L giành được dao và đâm lại hai nhát vào lưng anh H khiến anh H tử vong tại hiện trường; anh L bị thương tật 22%. Viện kiểm sát truy tố anh L theo *khoản 1 Điều 126 BLHS*, đề nghị mức án **12 đến 18 tháng tù**.

NHẬN ĐỊNH VÀ PHÁN QUYẾT CỦA TÒA

Anh H là người vô cớ tấn công trước nên anh L được quyền phòng vệ; tuy nhiên việc dùng con dao dài hơn (32,5cm so với dao 15,5cm của anh H) đâm hai nhát vào lưng đối phương là chống trả vượt quá mức cần thiết.

Tòa tuyên anh L phạm tội "Giết người do vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng", xử phạt **1 năm 6 tháng tù** (thấp hơn mức đề nghị, do được áp dụng thêm tình tiết giảm nhẹ tại *Điều 51 BLHS*); đồng thời **buộc bồi thường 189.000.000 đồng và cấp dưỡng hằng tháng cho 3 con của bị hại đến khi đủ 18 tuổi**.

THỂ NÀO LÀ PHÒNG VỆ CHÍNH ĐÁNG VÀ KHI NÀO BỊ COI LÀ "VƯỢT QUÁ GIỚI HẠN"?

KHOẢN 1 ĐIỀU 22 BLHS 2015: Phòng vệ chính đáng

"Phòng vệ chính đáng là hành vi của người vì bảo vệ quyền hoặc lợi ích chính đáng của mình, của người khác hoặc lợi ích của Nhà nước, của cơ quan, tổ chức mà chống trả lại một cách cần thiết người đang có hành vi xâm phạm các lợi ích nói trên. Phòng vệ chính đáng không phải là tội phạm."

KHOẢN 2 ĐIỀU 22 BLHS 2015: Vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng

"Vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng là hành vi chống trả rõ ràng quá mức cần thiết, không phù hợp với tính chất và mức độ nguy hiểm cho xã hội của hành vi xâm hại. Người có hành vi vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng phải chịu trách nhiệm hình sự theo quy định của Bộ luật này."

TRÁCH NHIỆM HÌNH SỰ VÀ TRÁCH NHIỆM DÂN SỰ SONG SONG TỒN TẠI

ĐIỀU 584, 585, 586, 591 BLDS 2015: Căn cứ bồi thường thiệt hại ngoài hợp đồng

- Người xâm phạm tính mạng, sức khỏe người khác phải bồi thường thiệt hại; mức bồi thường dựa trên thiệt hại thực tế và mức độ lỗi.
- Thiệt hại do tính mạng bị xâm phạm bao gồm chi phí cứu chữa, mai táng, tiền cấp dưỡng cho người mà người bị thiệt hại có nghĩa vụ nuôi dưỡng, và tổn thất tinh thần.

VƯỢT QUÁ GIỚI HẠN PHÒNG VỆ CHÍNH ĐÁNG THÌ BỊ XỬ LÝ RA SAO?

ĐIỀU 126 BLHS 2015: Nếu hậu quả là chết người

- Khoản 1: phạt cải tạo không giam giữ đến 02 năm hoặc phạt tù từ 03 tháng đến 02 năm.
- Khoản 2: phạm tội đối với 02 người trở lên, thì bị phạt tù từ 02 năm đến 05 năm.

ĐIỀU 136 BLHS 2015: Nếu chỉ gây thương tích, không chết người

- Khoản 1: tổn thương cơ thể từ 31% đến 60%, phạt tiền 5 đến 20 triệu đồng hoặc cải tạo không giam giữ đến 03 năm.
- Khoản 2, 3: tổn thương nặng hơn (từ 31% đến 60%, hoặc từ 61% trở lên) hoặc nhiều người, hoặc dẫn đến chết người, phạt tù từ 03 tháng đến 03 năm.

ĐIỀU 126 (VƯỢT QUÁ GIỚI HẠN)

3 tháng – 5 năm tù

ĐIỀU 123 (GIẾT NGƯỜI THÔNG THƯỜNG)

7 - 20 năm/chung thân/tử hình

Mức phạt tại *Điều 126* thấp hơn đáng kể so với *Điều 123* (tội giết người không có yếu tố phòng vệ chính đáng), vì pháp luật ghi nhận yếu tố khởi phát: người phạm tội vốn đang thực hiện quyền phòng vệ, chỉ là chống trả đã vượt quá mức cần thiết.

Ba chế định loại trừ trách nhiệm hình sự dễ nhầm lẫn

	Điều 22: Phòng vệ chính đáng	Điều 23: Tình thế cấp thiết	Điều 24: Bắt giữ người phạm tội
Bối cảnh	Chống trả người đang xâm phạm lợi ích hợp pháp	Phải gây thiệt hại nhỏ hơn để tránh thiệt hại lớn hơn	Dùng vũ lực cần thiết để bắt giữ người phạm tội
Đối tượng bị tác động	Người đang thực hiện hành vi xâm hại	Có thể là lợi ích chung, không nhắm vào một người cụ thể	Người đã hoặc đang phạm tội, cần bắt giữ
Khi nào phải chịu TNHS	Chống trả rõ ràng quá mức cần thiết	Thiệt hại gây ra rõ ràng vượt quá yêu cầu của tình thế	Sử dụng vũ lực rõ ràng vượt quá mức cần thiết

Điểm chung của cả ba chế định: hành vi gây thiệt hại chỉ được loại trừ trách nhiệm hình sự khi ở mức "cần thiết"; một khi vượt quá mức đó, người thực hiện hành vi vẫn phải chịu trách nhiệm hình sự theo quy định tương ứng.

Liên Hệ Với Chúng Tôi

Đội ngũ luật sư và chuyên gia pháp lý của DEDICA luôn sẵn sàng hỗ trợ. Hãy liên hệ ngay để được tư vấn và cung cấp dịch vụ pháp lý chuyên sâu.

Doanh nghiệp và Đầu tư
Hình sự/Tội phạm

Tư Vấn Pháp Lý Thường Xuyên
Mua bán & sáp nhập (M&A)

Giải quyết tranh chấp
Nhãn hiệu & Bản quyền

Địa chỉ

Tầng 11, Tòa nhà A&T, Số 171 Hai Bà Trưng,
Phường Xuân Hòa, TP. Hồ Chí Minh

Email

david@dedica-law.com

Điện thoại

+84 39 969 0012

Website

www.dedica-law.com

Hãy gọi ngay cho chúng tôi hoặc để lại lời
nhắn để được tư vấn.